

ABC budżetu cz. 2 czyli budżet Mikołowa za 2015 rok

Jednym z celów mojego piastowania stanowiska burmistrza jest stworzenie w Mikołowie społeczeństwa obywatelskiego, z którym w sposób rozsądny i odpowiedzialny będę dbał o nasze miasto. By mogło to mieć miejsce, wszyscy chętni do współzrządzenia miastem muszą posiadać przynajmniej podstawową wiedzę o jego finansach, by dbać o miasto odpowiedzialnie w oparciu o realia i możliwości finansowe. Samo narzekanie i zgłaszanie pretensji, żądań i roszczeń, choć często uzasadnionych, niewiele pomoże i do niczego nie doprowadzi w dzisiejszej sytuacji Mikołowa. Przed nami ciężka praca, by jednocześnie wyciągać miasto z długów ale nie zaniedbać jego utrzymania i rozwoju.

Mając powyższe na uwadze, proszę o zapoznanie się z uproszczonym podsumowaniem najważniejszych szczegółów budżetu 2015 roku, zaś bardziej zainteresowanych odsyłam do dokładniejszego zestawienia opublikowanego na mojej stronie internetowej (www.stanislaw.piechula.pl) oraz w BIPie Urzędu.

W marcu 2016 roku mogliśmy wreszcie w oparciu o pełne dane podsumować finanse 2015 roku. Otrzymaliśmy obraz unikalnego roku, w którym Mikołów musiał sobie poradzić wyłącznie w oparciu o swoje dochody, spłacając dodatkowo zaciągane wcześniej długi.

Analiza minionych lat i pierwszego pełnego, zakończonego roku budżetowego tej kadencji uświadamia trzy podstawowe problemy zafundowane nam przez poprzednie władze. Problemy te na długie lata spowolnią rozwój Mikołowa, a tym samym ograniczą realizację wielu oczekiwań Mieszkańców. Zaliczamy do nich:

1 - znaczące długi miasta, które na początku tej kadencji wynosiły ok. 66 mln zł (przy dochodach gminy ok 167 mln) i które uniemożliwiają zaciąganie kolejnych zobowiązań,

2 - niekorzystny rozkład spłat zadłużenia, który dodatkowo utrudnia lub wręcz uniemożliwia jego restrukturyzację,

3 – i przede wszystkim tak znaczące rozkręcenie bieżących wydatków miasta, że pochłaniają one dochody.

Sytuacja Mikołowa od lat jest porównywalna do problemów rodziny, która zaciągnęła kredyty i żyje ponad stan wydając więcej niż zarabia. Teraz niestety przyszedł czas na spłatę narobionych długów i ograniczenie dotychczasowych wydatków. Długi musimy spłacać według ustalonego z bankami harmonogramu. By cokolwiek zrealizować musimy szukać oszczędności w dotychczasowych wydatkach. Chcąc przeznaczyć środki na coś nowego, musimy gdzieś uszczknąć lub komuś zabrać. Tak więc jeżeli ktoś z Państwa widzi jakąś konieczną do zrealizowania w Mikołowie inwestycję lub inny wydatek, to proszę po zapoznaniu się z budżetem o wskazanie źródeł finansowania danego przedsięwzięcia. Innymi słowy wskazując konieczność poniesienia innych wydatków niż zaplanowane, trzeba wskazać z czego je pokryć, czyli komu zabrać lub z czego innego zrezygnować.

Z ciężącego na Mikołowie zadłużenia spłaciliśmy w 2015 roku 3 mln zł wraz z należnymi odsetkami w wysokości 1,33 mln zł, co obciążyło budżet 2015 roku kwotą 4,33 mln zł.

Poniżej przypominam kształtowanie się wysokości spłaty narobionych długów Mikołowa w kolejnych latach (kwoty podane w mln zł.).

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Suma rocznej spłaty	7,85	3,90	6,39	8,85	8,25	6,75	5,15	5,35	5,20	4,70

Warto zauważyć, że jeżeli nie uda się nic zrestrukturyzować, to najtrudniejsze lata przyjdą dopiero w 2019 i 2020. W tej trudnej sytuacji dość przerażająco dla Mikołowa wygląda obietnica nowego Rządu o podwyższeniu kwoty wolnej od podatku, co dla budżetu Mikołowa szacuje się dodatkową stratą dochodów z podatków w przedziale od 9 do 11 milionów zł.

PODSUMOWANIE 2015 roku.

Podsumowując 2015 rok, proszę zapoznać się z wykonanymi dochodami i wydatkami gminy, które przy niemożności zaciągania kolejnych zobowiązań pokazują realną sytuację i możliwości finansowe Mikołowa. Choć trzeba przyznać, że w tych wydatkach trzeba by jeszcze uwzględnić te, które powinny były być pokryte w 2015 roku ale się przesunęły na 2016.

D jak DOCHODY w 2015 wyniosły w sumie 167,148 mln zł

na dochody składają się między innymi:

D1. Główne dochody miasta wynikające z podatków wynoszą 92,824 mln zł, a w nich m. in. podatki od osób fizycznych (mieszkańców) 47,978; podatki od osób prawnych (firm) 2,134; inne podatki i opłaty 41,623 oraz tzw. korkowe czyli podatek od alkoholu 1,087;

D2 Oświata 32,018 mln zł; a w tym m. in. subwencja oświatowa 24,644 (finansowanie z budżetu Państwa zapewnia tylko 44,7% potrzeb szkół i przedszkoli natomiast resztę musimy dopłacić ze swoich dochodów);

D3. Gospodarka mieszkaniowa 17,869 mln zł, a w tym m. in. 12,299 czynsze w ZGL;

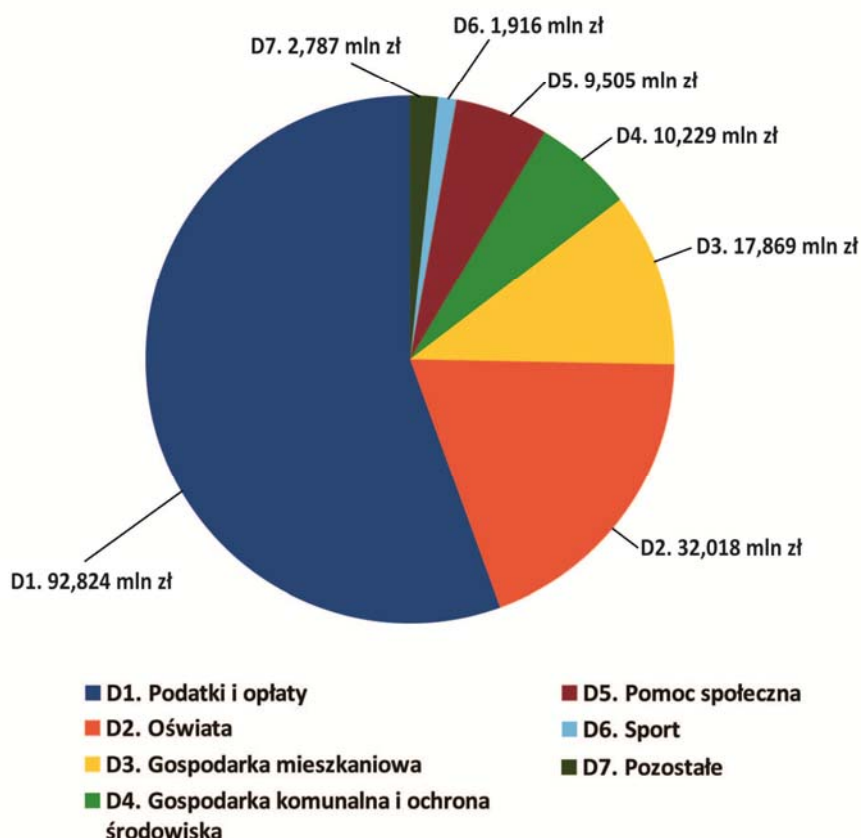
D4. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 10,229 mln zł, a w tym m. in. wpływy z opłaty śmieciowej 7,143; dotacje unijne 2,551;

D5. Pomoc społeczna 9,505 mln zł głównie z dotacji;

D6. Sport 1,916 mln zł;

D7 – Pozostałe 2,787 mln zł.

Wykres 1. DOCHODY w 2015 r. – **167,148 mln zł**

W jak WYDATKI za 2015 w sumie 161,916 mln zł

a w tym między innymi :

W1. Oświata 55,085 mln zł, a w tym m. in. szkoły podstawowe 17,018; przedszkola 14,456; gimnazja 9,229; stołówki 5,621;

W2. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 23,873 mln zł, a w tym m. in. 8,012 dopłaty do wody i ścieków; odpady 7,950; Zakład Usług Komunalnych 4,015; oświetlenie miasta 2,263;

W3. Gospodarka mieszkaniowa 19,104 mln zł, a w tym m. in. 15,615 zasoby komunalne;

W4. Pomoc społeczna 16,362 mln zł, a w tym m. in. 6,366 świadczenia rodzinne, alimenty i składki ZUS; 2,719 MOPS;

W5. Administracja publiczna 14,851mln zł;

W6. Transport łączność 10,939 mln zł, a w tym m. in. 8,450 dopłaty do komunikacji autobusowej;

W7. Sport – 7,267 mln zł, a w tym m. in. MOSIR 5,327; finansowanie klubów sportowych 0,977;

W8. Kultura 4,640 mln zł, a w tym m. in. Miejski Dom Kultury 1,881; Biblioteka 1,495; Impresariat Mikołowski 0,855; Instytut Mikołowski 0,340;

W9. Edukacyjna opieka wychowawcza 2,975 mln zł, a w tym świetlice szkolne 2,212; pomoc materialna dla uczniów i kolonie;0,763;

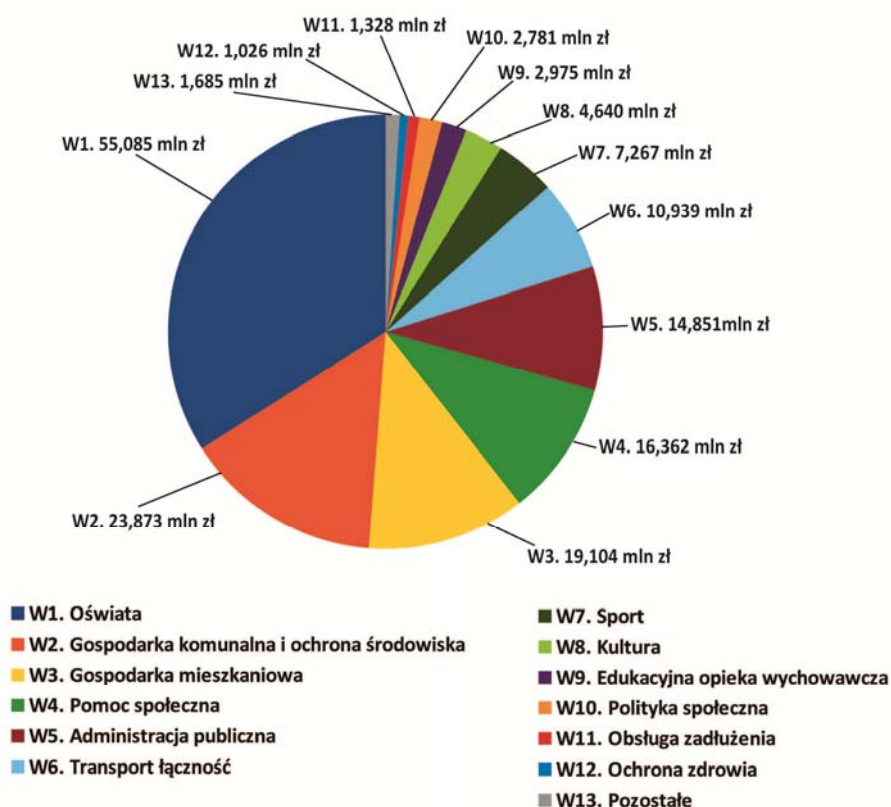
W10. Polityka społeczna 2,781 mln zł, a w tym m. in. 1,816 żłobek miejski; 0,964 Dzienny Dom Pomocy;

W11. Obsługa zadłużenia 1,328 mln zł;

W12. Ochrona zdrowia 1,026mln zł;

W13. Pozostałe 1,685 mln zł.

Wykres 2. WYDATKI za 2015 r. – **161,916 mln zł**

N jak NADWYŻKA za 2015 wyniosła 5,23 mln zł, proszę jednak nie myśleć, że jest to jakaś kwota, która nam nadbywa lub z którą nie wiedzieliśmy co zrobić. Wielkość taką musieliśmy wypracować, by w ogóle móc uchwalić budżet na 2016 rok. Analizując jednak ten rok i lata poprzednie widać, że wydatki miasta zostały przez lata tak rozkręcone, że jakichkolwiek pieniędzy na dodatkowe inwestycje czy zadania trzeba będzie poszukiwać w przycinaniu obecnych wydatków, czyli szukając wszelkich możliwych oszczędności. W poprzednich latach inwestycje wykonywano głównie dzięki kredytom lub pieniądзом zewnętrznym, a dochody miasta były w większości pochłaniane przez wydatki bieżące.

Jednym z bardzo ważnych wskaźników mogących określić kondycję finansową gminy jak i każdego gospodarstwa domowego jest właśnie tzw. nadwyżka, czyli różnica między dochodami, a wydatkami lub deficyt, gdy wartość ta staje się ujemna. Jeżeli wydajemy mniej niż zarabiamy, pozostaje nam właśnie nadwyżka, którą możemy zaoszczędzić lub na coś spożytkować. Jeżeli wydajemy tyle ile zarabiamy i wychodzimy na zero, powinno się nam zaświecić ostrzegające pomarańczowe światło, że idziemy „po bandzie”. Jeżeli jednak wydajemy więcej niż zarabiamy, sytuacja staje się niebezpieczna. Gdy nasze wydatki przekroczyły dochody chwilowo ale jesteśmy w stanie wrócić do równowagi i odzyskać stabilność finansową, nie jest jeszcze najgorzej. Największy problem robi się wtedy, gdy nasze stałe wydatki przekraczają dochody. Wtedy zaczynamy popadać w coraz większe długi i sytuacja staje się coraz trudniejsza.

Taka właśnie trudna sytuacja dotknęła nasze miasto, nie jesteśmy już w stanie zaciągać kolejnych kredytów, musimy spłacać dotychczasowe, a chcąc wrócić do stabilności musimy zmniejszyć wydatki, by nie przekraczały dochodów. Gdy do tego dodamy chęć inwestowania i spełniania naszych oczekiwań w postaci nowych dróg, mieszkań, przedszkoli, itd., to jeszcze bardziej musimy ograniczyć wydatki, by z nich wyciągnąć pieniądze na te wszystkie oczekiwania. Poszukując takich oszczędności widzę, że będzie to bardzo trudna sytuacja, gdyż nikt nie chce z niczego zrezygnować, a oczekiwania i żądania się piętrzą.

PODSUMOWANIE

Porównując nasze dochody do wydatków warto jeszcze raz wyraźnie podkreślić, że od lat Mikołów w większości je konsumuje, a inwestycje były realizowane głównie z zaciąganych kredytów. W dodatku niektóre inwestycje wygenerowały jeszcze większe wydatki, gdyż utrzymanie nowych obiektów kosztuje, zaś wielka mikołowska inwestycja w kanalizację tak podniosła opłaty za wodę i ścieki, że poprzednie władze chcąc uniknąć protestów społecznych, zaczęły dopłacać, by opłaty te obniżyć, co pochłania obecnie kolejne 8 mln zł.

Dzisiaj przy braku możliwości zaciągania kolejnych kredytów, jedynym sposobem na realizację oczekiwanych inwestycji, jest szukanie i ograniczanie wydatków. Czyli mówiąc wprost, chcąc zapłacić za coś nowego, trzeba zrezygnować z czegoś dotychczasowego.

Mam nadzieję, że wszyscy będziemy coraz lepiej poznawali mikołowski budżet i uda nam się wspólnie wyprowadzić Mikołów na stabilniejsze tory.

Z uszanowaniem
Burmistrz Mikołowa
Stanisław Piechula